

ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ

Утвърждавам, (п)
проф. д-р инж. Сеня Терзиева-Желязкова
Ректор

**ПРАВИЛНИК
ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ В ОКС „БАКАЛАВЪР” И ОКС „МАГИСТЪР”
СЛЕД СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ**

София, 2020

РАЗДЕЛ I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. (1) С този правилник се определят условията за кандидатстване и приемане на български граждани и граждани на държави от Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, завършили средно образование, за студенти в Химикотехнологичен и металургичен университет (ХТМУ).

(2) Чуждестранни граждани от страни извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство кандидатстват при условията на чл.95, ал.8 от Закона за висше образование.

(3) Лицата, завършили висше образование и придобили образователно-квалификационна степен (ОКС) „Бакалавър” или „Магистър” след средно образование, не могат да кандидатстват за друго висше образование, субсидирано от държавата, в същата или по-ниска от притежаваната от тях образователно квалификационна степен съгласно чл.91 ал. (7) от ЗВО.

РАЗДЕЛ II УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 2. (1) В ХТМУ могат да кандидатстват и да бъдат приети за обучение български граждани, в т. ч. лица с двойно гражданство, едно от които е българско, които притежават диплома за средно образование, осигуряващо им достъп до обучение във висше училище.

(2) Завършилите средно образование в чуждестранни училища, могат да кандидатстват и да бъдат приети за студенти след признаване на средното им образование в съответствие с чл. 165 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Чл. 3. В ХТМУ могат да кандидатстват за всички специалности, форми на обучение и основание за прием лица, отговарящи на следните условия:

1. да имат завършено средно образование, осигуряващо им достъп до обучение във висше училище;
2. да са български граждани и граждани на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство;
3. нямат заболявания, противопоказани за обучението им в ХТМУ;

4. са чуждестранни граждани, които могат да кандидатстват по реда, установен за български граждани ако:

- имат статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България, което се удостоверява с документ за самоличност, издаден от съответните държавни органи на Република България;
- имат статут на бежанци, удостоверен с документ, издаден от Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет;
- са от българска народност, удостоверена по реда на ПМС №103/1993 г. или удовлетворяват изискванията на ПМС№228/1997 г.

Чл. 4. Отстранени студенти могат да възстановят студентските си права, като кандидатстват по съответния ред, за специалността и формата на обучение, в която са се обучавали, при условие, че имат успешно заверени два семестъра, по актуално действащия учебен план в съответствие с чл. 71, ал. 1 от Правилника за учебна дейност на ХТМУ. Семестриално завършилите студенти, на които им предстои само дипломна защита, завършват по учебния план, по който са се обучавали.

РАЗДЕЛ III

ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ И КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 5. Приемането на студенти за ОКС „бакалавър” и „магистър“ за редовна и задочна форма на обучение след средно образование се извършва чрез една от следните възможности:

1. полагане на кандидатстудентски изпит по химия или по математика;
2. с оценка от държавен зрелостен изпит (ДЗИ) по:
  - „Химия и опазване на околната среда” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за всички специалности;
  - „Математика” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за всички специалности;
  - „Физика и астрономия” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за всички специалности;
  - „Биология и здравно образование” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за всички специалности;
  - „Английски, Немски или Френски език” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за специалностите с изучаване на съответния език

- „Български език и литература” – за всички специалности;
  - „География и икономика” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за специалности Индустриален мениджмънт, Инженерна екология и опазване на околната среда, Енергийна и екологична ефективност, Металургия;
  - профилиращ предмет „Информатика“ - за специалностите от професионално направление 5.2;
  - профилиращ предмет „Информационни технологии“ - за специалностите от професионално направление 5.2;
  - Задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация - по теория и практика на професията;
3. оценка от състезания или друга инициатива на ХТМУ определени от АС на университета с ранг на кандидатстудентски изпит;
  4. оценка от конкурсен изпит по един от предметите, изброени в т. 2 на този член, положен в друго висше училище, удостоверена с официален документ;
  5. оценка от национални състезания и олимпиади, организирани от МОН;
  6. за специалностите с обучение на чужд език се изисква допълнително минимален хорариум от 278 часа за съответния език от задължителната подготовка в дипломата за средно образование или тест удостоверяващ ниво на владееене на езика;

Чл. 6. Кандидат-студентите подават чрез онлайн платформата на ХТМУ по предварително обявен график следната информация:

1. лични данни: три имена, ЕГН, e-mail, телефон, точен постоянен адрес и месторождение;
2. сканиран оригинал на дипломата за средно образование и удостоверение за завършен първи гимназиален етап на кандидат-студента;
3. завършилите чуждестранни училища представят сканиран оригинал на удостоверение за завършено средно образование, издадено от МОН или от Регионалното управление на образованието по местоживееене, съдържащо преизчислените по шестобалната система оценки по отделните предмети;
4. сканирано копие на документ за преведена по банков път кандидатстудентска такса. Внесена такса не се възстановява на кандидат-студента;
5. сканирана лична карта.

РАЗДЕЛ IV

ОБРАЗУВАНЕ НА СЪСТЕЗАТЕЛЕН БАЛ

Чл. 7. (1) Състезателният бал за участие в класиране се формира по следния начини:

- Оценката по Химия и опазване на околната среда от удостоверение за завършен първи гимназиален етап на средно образование (О1)

- Оценката по Математика от дипломата за средно образование (О2)

- Една от следните оценки (О3):

1. Оценката по Физика и астрономия от удостоверение за завършен първи гимназиален етап на средно образование

2. Оценката по Биология и здравно образование от удостоверение за завършен първи гимназиален етап на средно образование

- Една от следните оценки (О4):

1. оценката от положен кандидатстудентски изпит;

2. ДЗИ по „Химия и опазване на околната среда” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за всички специалности;

3. ДЗИ по „Математика” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за всички специалности;

4. ДЗИ по „Физика и астрономия” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за всички специалности;

5. ДЗИ по „Биология и здравно образование” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за всички специалности;

6. ДЗИ по „Английски, Немски или Френски език” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за специалностите с изучаване на съответния език

7. ДЗИ по „Български език и литература” – за всички специалности;

8. ДЗИ по „География и икономика” или ДЗИ по същия профилиращ предмет – за специалности Индустриален мениджмънт, Инженерна екология и опазване на околната среда, Енергийна и екологична ефективност, Металургия;

9. ДЗИ по профилиращ предмет „Информатика“ - за специалностите от професионално направление 5.2;

10. ДЗИ по профилиращ предмет „Информационни технологии“ - за специалностите от професионално направление 5.2;

11. Задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация - по теория и практика на професията;
  12. национални състезания и олимпиади, организирани от МОН;
  13. състезания или друга инициатива на ХТМУ, определени от АС на Университета с ранг на приеман изпит;
- (2) Оценката се формира по формулата $O1+O2+O3+(2 \times O4)$
  - (3) Максималният бал на кандидат-студента е 30,00.

РАЗДЕЛ V

КОНКУРСНИ ИЗПИТИ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНИТЕ РАБОТИ

Чл. 8. (1) Учебното съдържание за всеки кандидатстудентски изпит се определя в съответствие с действащите учебни планове и учебни програми на средните училища в Република България;

(2) Тестовите за кандидатстудентските изпити и състезания с ранг на конкурсен изпит се подготвят от комисия, назначена със заповед на Ректора;

(3) Кандидатстудентските изпити в ХТМУ се провеждат по графика за кандидатстудентската кампания утвърден от АС на ХТМУ;

Чл. 9. (1) Кандидатстудентските изпити започват в предварително обявен час и са с продължителност 3 часа. Те са писмени и анонимни;

(2) Кандидат-студентите се явяват в определената зала половин час преди започване на изпита, като представят лична карта и документ за платена кандидатстудентска такса;

(3) На изпит се допуска използването само на химикалка, пишеща със син цвят. За изпита могат да се използват и черен молив, триъгълник, пергел, гума, както и справочници по математика (одобрени от МОН) и Периодична система на елементите.

Чл. 10. (1) При доказано преписване или опит за преписване, както и при нарушаване на анонимността на изпита, писмената работа се анулира и кандидат-студентът се лишава от по-нататъшно участие в изпита;

(2) Когато има неволно нарушаване на анонимността, кандидат-студентът е длъжен да заяви това. В такъв случай се дава нов изпитен кандидатстудентски комплект;

(3) Кандидат-студентите предават писмената си работа на отговорника на залата, който в негово присъствие запечатва големия плик с писмената му работа и малкото пликче с фиша, на който са записани личните данни.

Чл. 11. Конкурсните изпити по немски, френски и английски език се оценяват с „издържал” и „неиздържал“.

Чл. 12. (1) Всяка писмена работа се проверява и оценява от двама оценители, независимо един от друг. Критериите за оценка се изработват от комисията, назначена със заповед на Ректора;

(2) Когато разликата между двете оценки е до 0.5, тя се закръглява в полза на кандидат-студента. При по-голяма разлика между оценките се провежда трето (арбитражно) преглеждане и оценяване на писмената работа, което е окончателно.

Чл. 13. (1) След обявяване на резултатите от изпитите, по график, кандидат-студентите могат да идентифицират писмените си работи и да проверят дали не е допусната техническа грешка;

(2) Обявените резултати от изпитите и състезанията са окончателни и не подлежат на преоценка.

РАЗДЕЛ VI

КЛАСИРАНЕ И ЗАПИСВАНЕ НА НОВОПРИЕТИ СТУДЕНТИ

Чл. 14. (1) Класирането се извършва по низходящ ред на бала и по реда на посочените от кандидата специалности и форма на обучение в заявлението.

(2) Класирането се извършва по специалности и форми на обучение, в съответствие с утвърдения от Министерски съвет брой на приеманите за обучение по професионални направления студенти.

Чл. 15. (1) ХТМУ провежда три класирания, всяко от които е последвано от период на записване на класираните кандидат-студенти по утвърден график;

(2) При останали незаети места след трето класиране, се обявява допълнителен прием за попълване на свободните места;

(3) Кандидат-студентите се информират за резултатите от класиранията и сроковете за записване от интернет страницата на ХТМУ (www.uctm.edu);

(4) Всички кандидат-студенти, класирани по първа желана специалност и незаписали се в срок, не участват в следващото класиране, освен ако не заявят изрично това свое желание чрез подаване на заявление в свободен текст до Ректора на ХТМУ.

Чл. 16. Записването на новоприетите студенти се извършва със заповед на Ректора в сроковете посочени в предварително обявения график.

Чл. 17. При записването си кандидат-студентите попълват и предоставят:

1. комплект документи за новоприети студенти (по образец);
2. 3 снимки с формат 3.5/4.5 сантиметра (паспортен);
3. медицинско удостоверение от личен лекар, че кандидат-студентът няма заболявания, противопоказани за обучението му в ХТМУ;
4. документ за платена по банков път семестриална такса, определена с Постановление на Министерски съвет и заповед на Ректора за текущата година;

Чл. 18. (1) Приетите за студенти, но незаписали се в определените срокове, независимо от причините за това, не получават статут на студенти и губят окончателно правата си на кандидат-студенти. Техните места се запълват от следващите по бал некласирани кандидат-студенти на университета;

(2) На записалите се студенти, които впоследствие се отказват от обучението си в ХТМУ не се възстановяват никакви заплатени до момента на тяхното отказване такси;

(3) За попълване на незаетите места могат да участват и кандидат-студенти, неподдали документи в ХТМУ, извън определените в графика срокове. Кандидатстването, класирането и записването им става съгласно този правилник.

РАЗДЕЛ VII

ПРИЕМ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ГРАЖДАНИ ЗА СТУДЕНТИ В ХТМУ

Чл. 19. (1) В ХТМУ могат да кандидатстват чужденци, които притежават документ за завършено средно образование, осигуряващо им достъп до обучение във висшите училища на страната, в която е придобито средното образование;

(2) Чужденци могат да кандидатстват в ХТМУ:

1. в изпълнение на междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен – класираните кандидати се представят от Министерство на образованието и науката;

2. съгласно актове на Министерски съвет (ПМС №103/1993г. и ПМС №228/1997г.) класираните кандидати се представят от Министерство на образованието и науката;

3. при условията и по реда, установени за българските граждани:

- ако са постоянно пребиваващи на територията на Република България. Постоянното пребиваване се удостоверява с документ за самоличност, издаден от Министерството на вътрешните работи на Република България;

- чужденци, на които е предоставен статут на бежанци. Статутът на бежанец се удостоверява с документ, издаден от Националното бюро за териториалното убежище и бежанците към Министерския съвет;

4. всички чужденци, извън изброените по-горе категории, кандидатстват за обучение срещу заплащане във валута, съгласно чл. 95, ал. 8 от ЗВО.

(3) За специализация могат да кандидатстват чужденци със завършено висше образование;

(4) Чужденците могат да кандидатстват и да се обучават като студенти само в редовна форма на обучение;

(5) Минималният среден успех от учебните предмети от документа за завършено средно образование, които са балообразуващи за специалността, за която кандидатства лицето, не може да бъде по-нисък от 62 на сто от максималната стойност по системата за оценяване в страната, в която е придобито средното образование.

Чл. 20. (1) Кандидатите подават следните документи до 1 септември в годината на кандидатстване:

- формуляр по образец с кратки биографични данни, съдържаща желаната специалност;
- копие от документа за завършено средно образование заедно с приложението с оценките или съответно удостоверение за признаване на средно образование, придобито в училище на чужда държава;
- документ, издаден от компетентен орган, с който се удостоверява правото на кандидата да продължи обучението си във висшите училища на страната, в която е придобито средното образование;
- удостоверение издадено от РУО при МОН за оценяване и признаване на завършено средно образование.

(2) Кандидатите представят задължително:

- медицинско свидетелство, издадено в едномесечен срок преди датата на кандидатстването и консулски заверено от съответните органи в страната, от която лицето кандидатства;
- 3 снимки с формат 3.5/4.5 сантиметра;
- копие от чуждестранен паспорт. Кандидатите с двойно гражданство, едното от които е българско, го удостоверяват с копие на документ за самоличност на български граждани;

- документ за владеење на български език на ниво B2 съгласно Общата европейска езикова рамка, издаден от висше училище в Република България – за кандидатите, които ще се обучават на български език и няма да преминават езикова и специализирана подготовка
- Чуждестранните кандидати, които не владеят български език се записват за обучение в ХТМУ след успешно завършена езикова подготовка по български език, която се организира от Департамент за езиково обучение към СУ „Климент Охридски“-София;
- Чуждестранните граждани, които владеят български език, могат да се записват в университета след успешно полагане на изпит.

(3) Дипломата за завършено образование на кандидата трябва да бъде заверена, преведена и легализирана в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени, а при отсъствие на такива - по общия ред на заверките, преводите и легализациите.

(4) Документите могат да бъдат подадени лично от кандидата или от упълномощен представител.

Чл. 21. (1) Чужденците се приемат за студенти чрез конкурс по документи и при спазване на допълнителните изисквания на университета;

(2) Решението за приемане или отхвърляне на кандидатите се взема от ХТМУ в едноседмичен срок след подаване на документите.

Чл. 22. (1) Документите на кандидатстващите при условията на чл.95 ал.8 от ЗВО чуждестранните граждани се изпращат в МОН с оглед изпълнението на процедурата по издаване на виза за дългосрочно пребиваване – виза тип „D“.; система на изпитване и оценяване, която включва средства за контрол и прозрачност на изпитните процедури, и система за контрол на качеството на обучението;

(2) МОН издава Удостоверение за приемане на кандидат-студентите за обучение;

(3) Документите за издаване на виза тип „D“ се подават в дипломатическите или консулските представителства на Република България в съответната държава, откъдето е кандидатът;

(4) След получаване на виза тип „D“ и пристигането им в Република България кандидатите се записват за студенти в съответната специалност, съответно в подготвителен курс по език. При записване за обучение за езикова и специализирана подготовка, която се провежда извън Химикотехнологичен и металургичен университет,

чуждестранният студент подава Заявление, с което се задължава след завършване на курса да се запише за студент в 1 курс в ХТМУ.

Чл. 23. (1) Чуждестранните студенти, приети по чл. 19, са длъжни да се дипломират най-късно на третата (ликвидационна) изпитна сесия за защита на дипломна работа, определена с учебния план;

(2) Студентите, които не се дипломират в срока по ал. 1, губят студентските си права.

Чл. 24. (1) Чуждестранните студенти, приети по чл. 19, ал. 1, т. 1 и 2, получават стипендии в размери, определени от Министерския съвет;

(2) Чуждестранните студенти, обучаващи се на собствени разноски, не получават стипендия от бюджета.

Чл. 25. Чуждестранните студенти, приети по чл. 19, ал. 2, т. 1 и 2, получават стипендия до края на месеца, през който се провежда първата редовна сесия за дипломни защиты. За времето, през което отсъстват от учебни занятия по причини, непредвидени в правилника на висшето училище, те не получават стипендия.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. От кандидатстудентска и семестриална такси се освобождават: сираци, хора със сензорни увреждания и други с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто, военноинвалиди, и военнопострадали и лица, които към момента на навършване на пълнолетие са с предприета мярка за закрила по реда на Закона за закрила на детето - настаняване в приемно семейство, социална услуга от резидентен тип или специализирана институция, майки с деца до 6-годишна възраст и диспансеризираните, имат право на специални облекчения, ако такива са регламентирани в други правилници на университета.

Горепосочените факти се удостоверяват с официален документ.

§ 2. Братя и сестри, до 26 годишна възраст, живеещи в едно домакинство към момента на извършване на плащането, обучаващи се в ОКС „бакалавър” и ОКС магистър“ след средно образование, редовна форма на обучение, заплащат една семестриална такса.

§ 3. Братя и сестри, приети в различни специалности могат да бъдат записани в една специалност, след подаване на заявление до Ректора.

§ 4. Кандидат-студенти кръгли сираци, инвалиди и многодетни майки кандидатствали в ХТМУ, се приемат в рамките на плана при минимален бал. При същите условия се приемат и близнаци, ако единият от тях е приет.

§ 5. Служебна бележка за издържан конкурсен изпит в ХТМУ не се издава.

§ 6. Кандидат-студенти, послужили си с измама, се отстраняват от участие в кандидатстудентския изпит и при необходимост се уведомява прокуратурата за търсене на наказателна отговорност.

§ 7. Справки и информация по приемането и записването на студентите се дават само от упълномощени служебни лица, лично на кандидат-студента. За невярна информация, давана от други лица, ХТМУ не носи отговорност.

§ 8. Заявления и сигнали по кандидатстудентски въпроси се подават до Ректора на ХТМУ до началото на учебната година.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 9. Правилникът е изработен на основание на Закона за висше образование и Наредба за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България..

§ 10. Този правилник е приет на заседание на Академичния съвет, състоял се на 22.04.2020 г. и е изменен и допълнен с решения на Академичния съвет от 17.02.2021г., 24.11.2021г., 28.02.2024 г. и 21.02.2025 г.

§ 11. Измененията и допълненията към правилника влизат в сила от датата на приемането на АС.